

Sygn. akt II Ka 39/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Dąbrowska

Sędziowie: SSO Jerzy Pałka

SSO Artur Bobiński (spr.)

Protokolant : Katarzyna Bojnicka

przy udziale Prokuratora Prok. Okr. Andrzeja Ołdakowskiego

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2015 r.

sprawy **R. G.**

oskarżonego z art. 286§1 kk i in.

na skutek apelacji obrońcy oskarżonego,

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowi Mazowieckiej

z dnia 14 listopada 2014r. w sprawie sygn. akt. II K 656/13;

I. wyrok w zaskarżonej części zmienia w ten sposób że:

a) uchyla orzeczenie o karze łącznej pozbawienia wolności wobec oskarżonego R. G. zawarte w pkt VII wyroku;

b) uchyla orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania orzeczonej wobec oskarżonego R. G. kary łącznej pozbawienia wolności zawarte w pkt VIII wyroku;

c) uchyla orzeczenie o obowiązku naprawienia szkody wobec oskarżonego R. G. zawarte w pkt IX ppkt „b” wyroku;

d) uchyla orzeczenie o wydatkach i opłacie zawarte wobec oskarżonego R. G. w pkt. XI;

II. uchyla orzeczenie w zakresie skazania i wymiaru kary zawarte wobec oskarżonego R. G. w pkt VI wyroku (pkt II aktu oskarżenia) i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Ostrowi Mazowieckiej do ponownego rozpoznania.

III. w pozostałym zakresie wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy;

IV. na podstawie art. 69§1 i 2 kk, art. 70 §1 pkt 1 kk i art. 73§1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego R. G. kary 1 (jeden) rok pozbawienia wolności orzeczonej w pkt V wyroku warunkowo zawiesza na okres 3 (trzy) lata próby i oddaje go w tym okresie pod dozór kuratora;

V. zasądza od oskarżonego R. G. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 280 (dwieście osiemdziesiąt) złotych tytułem opłaty za obie instancje i obciąża go wydatkami w kwocie 20 (dwadzieścia) złotych za postępowanie przed sądem II instancji.

UZASADNIENIE

R. G. został oskarżony o to, że :

I. w dniu 23 września 2011 r. w O., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz w celu uzyskania kredytu na zakup towarów i usług nr (...) w postaci kompresora A. (...) z S. C. Bank we W., działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą oraz innymi nieustalonymi osobami, doprowadzili do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w/w Bank za pośrednictwem Sklepu (...) w O., wprowadzając pokrzywdzonego w błąd co do zdolności kredytowej i zamiaru spłacenia umowy kredytowej w ten sposób, że P. K. przedłożył wniosek o udzielenie kredytu w wysokości 738,41 zł., składając jednocześnie nieprawdziwe oświadczenie dotyczące okoliczności mających istotne znaczenie dla uzyskania kredytu, a następnie w dniu 26 września 2011 r. odebrali kompresor A. (...) w w/w sklepie,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

II. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w O., działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą oraz innymi nieustalonymi osobami, doprowadzili do niekorzystnego rozporządzenia mieniem J. Ś. (1), właściciela Sklepu (...) w O. wprowadzając współpracowników sklepu w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy wypożyczenia sprzętu i jego zwrotu, w ten sposób, że

- w dniu 26 września 2011 roku dokonali wypożyczenia elektronarzędzi w postaci agregatu prądotwórczego o symbolu (...)o wartości 3100,01 zł., (...)o wartości 848,01 zł. oraz młota wyburzeniowego M. o wartości 2.160 zł. o łącznej wartości 6108,02 zł.,

- w dniu 28 września 2011 r. dokonali wypożyczenia sprzętu w postaci zagęszczarki marki H. o wartości 6.466 zł.,

to jest o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12kk

Sąd Rejonowy w Ostrowi Mazowieckiej wyrokiem z dnia 14 listopada 2014 roku wyrokiem w sprawie II K 656/13

1. uznał oskarżonego **R. G.** winnym popełnienia zarzucanego mu w pkt I a/o czynu i za czyn ten na podstawie art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2kk skazał go i na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk i art. 33§2 i 3 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności i grzywny w liczbie 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych o wysokości jednej stawki dziennej w kwocie 10 (dziesięciu) złotych,

2. uznał oskarżonego **R. G.** winnym popełnienia zarzucanego mu w pkt II a/o czynu i za czyn ten na podstawie art. 286§ 1 kk w zw. z art. 12 kk skazał go i na podstawie art. 286 § 1 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,

3. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk orzeczone w pkt V i VI wyroku kary pozbawienia wolności połączył i orzekł wobec oskarżonego R. G. **karę łączną** 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

4. na podstawie art. 69 §1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk i art. 73§ 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres próby 3(trzech) lat i oddał go pod dozór kuratora,

5. na podstawie art. 72§2 kk zobowiązał oskarżonego R. G. i drugiego sprawcę do naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz S. C. Bank we W. kwoty 369,21zł (trzysta sześćdziesiąt dziewięć złotych 21/100 złotego), na rzecz J. Ś. (2) Sklep (...) kwoty 6287,01zł (sześć tysięcy dwieście osiemdziesiąt siedem złotych 01/100 złotego),

6. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa R. G. kwotę 400zł tytułem opłaty oraz kwotę 625,94zł tytułem kosztów sądowych,

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonego. Na podstawie art. 425 § 2 i 3 k.p.k. i art. 444 k.p.k. zaskarżył powyższy wyrok w całości korzyść oskarżonego R. G..

Na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. wyrokowi temu obrońca zarzucił:

1. mające wpływ na jego treść naruszenie przepisów postępowania, tj.:

a) art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. poprzez nierozważenie okoliczności dotyczących strony podmiotowej i przedmiotowej (przedmiotu wykonawczego) czynów zabronionych zarzucanych R. G., w szczególności w odniesieniu do uczestnictwa wymienionego w popełnieniu zarzucanych przestępstw, oraz świadomości oskarżonego (bądź jej braku) co do rzeczywistej woli P. K. w związku z zawieranymi umowami i składanymi oświadczeniami, a w rezultacie popadnięcie przez Sąd w rażącą dowolność ocen i zastąpienie prawdziwych ustaleń faktycznych niedopuszczalnymi w ustawie karnej domniemaniami

b) art. 7 k.p.k. i 5 § 2 k.p.k. poprzez sprzeczną z zasadami logicznego rozumowania dowolną ocenę dowodów zeznań świadków E. i M. Ś. polegającą na nadinterpretacji zeznań wymienionych i w konsekwencji doprowadzenia do rozstrzygnięcia wątpliwości na niekorzyść oskarżonego poprzez ustalenie, iż oskarżony R. G. wspólnie i w porozumieniu z P. K. dopuścił się zarzucanych czynów

c) art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez niewskazanie przez Sąd w treści pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku na jakich dowodach Sąd oparł się uznając konkretne fakty za udowodnione (w szczególności wskazujących na współsprawstwo oskarżonego w popełnieniu zarzucanych czynów) bądź nieudowodnione i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych, w tym nie dokonanie oceny oraz nie ustosunkowanie się do dowodów o charakterze korzystnym dla oskarżonego, a także niezamieszczenie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku toku rozumowania, jaki doprowadził do wniosków o wiarygodności jednych dowodów i braku wiarygodności innych, a poprzestanie na lakonicznych i ogólnikowych stwierdzeniach w tym zakresie, co uniemożliwia dokonanie prawidłowej kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia;

d) art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez zaniechanie wyjaśnienia przez Sąd I instancji podstaw prawnych wyroku, a ograniczenie się wyłącznie do wymienienia przepisów prawa materialnego, których dyspozycję w ocenie Sądu wypełnił oskarżony swoim zachowaniem, bez przedstawienia przy tym argumentacji przemawiającej za dokonaniem takiej właśnie kwalifikacji prawnej

w rezultacie podniesionych uchybień:

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, który miał istotny wpływ na treść orzeczenia polegający na niezasadnym przyjęciu, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 286 k.k. w zw. z 12 k.k., oraz 286 k.k. w zw. z 297 k.k. w zw. z 11 § 2 k.k., oraz działał wspólnie i w porozumieniu z oskarżonym P. K.

Stawiając powyższe zarzuty, na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 437 § 1 k.p.k. obrońca wniósł o:

- uniewinnienie oskarżonego R. G. od stawianych mu zarzutów ewentualnie o
- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego R. G. zasługiwała na częściowe uwzględnienie i skutkowało orzeczeniem o charakterze kasatoryjnym w zakresie drugiego z przypisanych oskarżonemu przestępstw. W zakresie pierwszego z zarzucanych oskarżonemu przestępstw apelacja obrońcy nie zawierała argumentów zasługujących na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy odnie się do zarzutów apelacji odnoszących się do pierwszego z przypisanych oskarżonemu przez Sąd Rejonowy przestępstw.

Rozważania niniejsze należy rozpocząć od omówienia zarzutu obrazu przepisów postępowania art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. przez nierozważenie strony podmiotowej i przedmiotowej zarzuconych oskarżonemu R. G. przestępstw. W ocenie Sądu Okręgowego doszło do naruszenia tychże przepisów, ale nie w granicach wskazywanych przez obrońcę, a jedynie w zakresie drugiego z zarzucanych oskarżonemu przestępstw.

Analiza całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego jak i pisemnych motywów wyroku Sądu Rejonowego dokonana w kontekście tak sformułowanych podstaw odwoławczych prowadzi do wniosku, iż Sąd I instancji w tej części nie naruszył reguł rzetelnego procesu sformułowanych w art. 7 k.p.k. Ocenił zebrany materiał dowodowy, w sposób wystarczający dla dokonania kontroli instancyjnej, przyjmując za podstawę orzeczenia, zgodnie z art. 410 k.p.k. całokształt okoliczności ujawnionych na rozprawie głównej. Sąd Rejonowy, poddał przeprowadzone dowody ocenie z zachowaniem reguł określonych w art. 7 k.p.k. Następnie na podstawie tej oceny dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i w gruncie rzeczy z uwzględnieniem powyższego zastrzeżenia, wyprowadził właściwe wnioski w przedmiocie winy i prawno-karnej oceny zachowania oskarżonego R. G..

Nie sposób jest też dopatrzeć się w tej części wyroku naruszenia normy zawartej w art. 4 k.p.k. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy oparł wyrok na okolicznościach ujawnionych w toku rozprawy głównej i nie pominął żadnej z istotnych okoliczności tak korzystnej, jak i niekorzystnej.

Zdaniem Sądu Okręgowego, czyniąc ustalenia faktyczne w zakresie pierwszego z zarzuconych oskarżonemu R. G. czynów, Sąd Rejonowy prawidłowo bazował na zeznaniach syna pokrzywdzonego J. Ś. (1) świadka M. Ś. i jego żony E. Ś.. Zeznania tych świadków korespondują z wyjaśnieniami drugiego oskarżonego P. K., składanymi w postępowaniu przygotowawczym. Wyjaśnienia te trafnie zostały przez Sąd Rejonowy ocenione jako wiarygodne, gdyż dopiero w dalszej części, na co słusznie zwracał uwagę Sąd Rejonowy, były celowo gmatwane. Te zeznania i te wyjaśnienia tworzą zwarty blok dowodowy, skutecznie przełamujący chroniącą oskarżonego R. G. zasadę domniemania niewinności. Zdaniem Sądu Okręgowego obecność oskarżonego R. G. przy zakupie na kredyt kompresora w sklepie (...) i jego rola w tym przestępstwie została ponad wszelką wątpliwość ustalona przez Sąd Rejonowy. Oskarżony R. G. działał z oszukańczym zamiarem bezpośrednim, czego wyrazem był ustalony przez Sąd Rejonowy fakt otrzymania od oskarżonego P. K. odpisu zawartej umowy kredytowej zawartej przez niego z S. C. Bank. W podzielonych przez Sąd Rejonowy zeznaniach świadka E. Ś. i w wyjaśnieniach oskarżonego P. K. z postępowania przygotowawczego, to oskarżony R. G. jawi się wręcz jako osoba, która odegrała dominującą rolę w tym przestępstwie. To on bowiem wybierał sprzęt kupowany na kredyt i odebrał go od P. K.. Z tych okoliczności wywieść należy zamiar i winę oskarżonego. W/w dowody zostały ocenione w sposób zgodny z dyrektywami art. 7 k.p.k. W tym zakresie nie nasuwały się żadne, nie dające się rozstrzygnąć wątpliwości co do sprawstwa oskarżonego w rozumieniu art. 5§2 kpk na co zwracał w apelacji uwagę obrońca. Sąd Rejonowy bowiem odmiennie niż obrońca, który nadmierną wagę przykłada do wyjaśnień oskarżonego kwestionującego swoją winę, miał na uwadze całokształt materiału dowodowego, w tym wskazane wyżej zeznania świadka E. Ś.. Prawidłowo zatem zostało przypisane oskarżonemu R. G. współsprawstwo oszustwa kredytowego. Oskarżony wykorzystał bowiem P. K., który uciekł z terapii odwykowej w W. i potraktował go jako tzw. słupa, którego dane personalne i wymyślone nieprawdziwe okoliczności tj. rzekome posiadanie gospodarstwa rolnego i osiągniętych dochodów, pozwoliły na wyłudzenie kredytu. Wprawdzie wyjaśnienie podstawy prawnej w tym zakresie w uzasadnieniu Sądu Rejonowego jest wręcz szczątkowe, ale na k. 11 można odnaleźć przypisaną oskarżonemu kwalifikację prawną przypisanego przestępstwa.

Zgodzić się wypada z obrońcą, że w zakresie drugiego z przypisanych oskarżonemu czynów dokonanego na szkodę J. Ś. (1), ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego w zakresie sprawstwa oskarżonego jawią się jako dowolne, albowiem nie znajdują odzwierciedlenia w uzasadnieniu. Uzasadnienie wyroku w tym sensie nie spełnia wymogów art. 424§1 kk.

Sąd Okręgowy stosownie do art. 436 kpk nie będzie odnosił się do wszystkich podniesionych zarzutów wymienionych przez obrońcę w apelacji, a skupi się jedynie na części z nich, gdyż ich uwzględnienie było wystarczające do wydania orzeczenia w tym zakresie.

Zasadnym okazał się zarzut naruszenia art. 7 kpk polegający na dowolnym ustaleniu udziału oskarżonego R. G. w oszustwie dokonanym na szkodę J. Ś. (1). Uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego w tym zakresie nie spełnia swojej funkcji sprawozdawczej. Z lektury uzasadnienia nie sposób wywieść jaką rolę w ustalonym stanie faktycznym odegrał oskarżony R. G., w szczególności zaś jakie czynności wykonawcze określone w przypisanym czynie wykonywał. Sprawstwo oszustwa przypisanego oskarżonemu, Sąd Rejonowy zdaje się wywodzić, w świetle ustaleń na k. 2 uzasadnienia z faktu, że odebrał on telefon od Ś. i obiecywał, jak to ustalił Sąd Rejonowy zwrot narzędzi. Taki zapis w stanie faktycznym nie spełnia minimalnych nawet wymogów. Nie zawiera wskazania na czym polegało wyczerpanie znamion czasownikowych przypisanego przestępstwa, takich jak wprowadzenie w błąd w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Sąd Rejonowy w ogóle nie odniósł się i nie wskazał dowodów w oparciu, o które przyjął sprawstwo oskarżonego w tym zakresie. Rację ma obrońca wskazując, że uzasadnienie Sądu Rejonowego posiada mankament w postaci braku wskazania na jakich dowodach Sąd Rejonowy dokonał konkretnego ustalenia faktycznego. Jawi się to szczególnie jaskrawie w zakresie tego czynu. Przyjęta przez Sąd Rejonowy technika sporządzenia uzasadnienia odbiega od przyjętego w tym zakresie wzorca, gdzie każde ustalenie faktyczne powinno być podparte wskazaniem dowodu, w oparciu o który zostało poczynione. Sąd Rejonowy przyjął bowiem rolę bardziej sprawozdawcy postępowania dowodowego niż recenzenta jego wyników. Sąd Rejonowy skupił się na zbędnym cytowaniu zeznań świadków. O ile w zakresie pierwszego z przypisanych czynów mankament ten dało się usunąć, analizując wyjaśnienia oskarżonego P. K. i zeznania świadków E. i M. Ś., o tyle w zakresie drugiego z przestępstw nie było to możliwe. W tym miejscu przypomnieć należy, że to do podstawowych obowiązków Sądu I instancji należy dokonywanie prawdziwych ustaleń faktycznych w oparciu o dowody uznane za wiarygodne. Aby można było przypisać winę należy wykazać wyczerpanie przez oskarżonego wszystkich znamion przestępstwa, w tym znamion czasownikowych, oraz znamion podmiotowych takich jak forma winy i zamiar.

Powyższe uchybienia skutkowały uchyleniem w tej części zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd przeprowadzi ponownie postępowanie dowodowe w niezbędnym zakresie, ograniczając dowody osobowe tylko do świadków zeznających na okoliczności związane z czynem z pkt II aktu oskarżenia. Poprzez przesłuchanie świadków, w tym P. K. poczyni ustalenia co do roli oskarżonego R. G.. Opisze, które ze znamion czasownikowych czynu z art. 286§1 kk, albo innego przestępstwa, w ustalonym stanie faktycznym oskarżony R. G. ewentualnie wyczerpał. Tak ukształtowany materiał dowodowy Sąd Rejonowy podda ocenie uwzględniającej dyrektywy art. 7 kpk. Po dokonaniu powyższych ustaleń w zakresie sprawstwa oskarżonego, o ile sprawstwo oskarżonego nie będzie budziło wątpliwości, ustali formę winy i zamiaru.

Jeśli zaś zajdzie taka potrzeba sporządzi uzasadnienie zgodnie z wymogami art. 424 kpk.

Uchylenie wyroku w części zrodziło konieczność rozwiązania kary łącznej. Sąd Okręgowy uznał, że wobec oskarżonego R. G. aktualna jest pozytywna prognoza na przyszłość, wskazana przez Sąd Rejonowy na k. 11-12 uzasadnienia, pozwalająca na zastosowanie wobec oskarżonego R. G. dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej za przypisanemu mu przestępstwo kary pozbawienia wolności. Aby ją zweryfikować Sąd Okręgowy oddał oskarżonego pod dozór kuratora.

O opłacie Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 nr 49 poz. 223 z późn. zm).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.